

AKCINĖS BENDROVĖS „ŽEMAITIJOS PIENAS“ ATSAKINGO VERSLO KODEKSAS

I. DALIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Akcinės bendrovės „ŽEMAITIJOS PIENAS“ atsakingo verslo kodeksas (toliau – Verslo kodeksas) išdėsto pagrindines Akcinės bendrovės „ŽEMAITIJOS PIENAS“ bei jos tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamų juridinių asmenų (toliau kartu – Bendrovė) vertybes, elgesio nuostatas, kurių laikymasis sudaro prielaidas bei sąlygas įgyvendinti aukščiausius verslo etikos standartus.
2. Verslo kodeksas atspindi Bendrovės siekį veikti pagal aukščiausius standartus ir stiprinti tvarų bendradarbiavimą su partneriais, propaguojant teisėtą, profesionalią ir sąžiningą praktiką, apimančią verslo etikos, pagarbos žmogaus teisėms, visuomeninius ir aplinkosauginius tikslus.
3. Verslo kodeksas taikomas ir galioja Bendrovei, visiems tiekėjams, kurie Bendrovei tiekia prekes, teikia paslaugas, atlieka darbus bei klientams, perkantiems Bendrovės produktus ar paslaugas arba kitaip bendradarbiaujantiems (toliau – visi kartu vadinami partneriais).
4. Bendrovė tikisi, kad visi partneriai laikysis tokių pat aukštų standartų kaip ir ji, visi partneriai veiks laikydamiesi įvairiose jurisdikcijose, kuriose vykdo savo veiklą, galiojančių įstatymų, taisyklių ir pramonės standartų, įskaitant susijusius su darbu ir įdarbinimu, sveikata ir darbų sauga, žmogaus teisėmis.

II. DALIS. ATSAKINGO VERSLO PRINCIPAI IR VALDYSENA

5. **Teisinė atitiktis.** Bendrovė siekia savo veiklą vykdyti pagal aukščiausius verslo etikos standartus ir laikytis šalyse, kuriose vykdo veiklą, galiojančių teisės aktų, to paties tikisi ir iš kitų.
6. **Kyšininkavimo ir korupcijos draudimas.** Bendrovės vadovai ir darbuotojai privalo jokia forma nedalyvauti kyšininkavime ar korupcijoje nei tiesiogiai, nei per trečiąsias šalis. Tai apima ir netinkamas dovanas, dėl kurių gali atsirasti interesų konfliktas. Kuklios dovanos ir svetingumas gali būti leistini, jei jie nėra teikiami kaip atlygis, yra nedidelės vertės, nedažni, neprašyti, pagrįsti ir įprasti tokiame versle. Tikimės, kad Bendrovės partneriai skatins savo organizacijose laikytis kovos su kyšininkavimu, korupcija ir interesų konfliktų išvengimo reikalavimų, kurdami savo standartus, kurie bus pagrįsti teisinių reikalavimų laikymusi.
7. **Sąžininga konkurencija. Bendrovė nesiekia** konkurencinio pranašumo neteisėtomis ar neetiškais priemonėmis. Veikia konkurencingose rinkose, todėl nuolat konkuruoja, laikydamasi konkurenciją ir rinkos sąžiningą veikimą reglamentuojančių teisės aktų. Savo konkurentų pažinimas – svarbi Bendrovės veiklos dalis, užtikrinanti verslo konkurencingumą rinkoje - apie konkurentus rinkti informaciją, ją naudoti ir ja dalintis galima tik teisėtomis ir etiškais priemonėmis.
8. **Konfidencialumas ir privatumas.** Bendrovė gerbia ir saugo konfidencialią informaciją, laikosi asmens duomenų apsaugos reikalavimų, naudoja duomenis išskirtiniais atvejais ir tik šalių sutartais tikslais. Partneriai privalo saugoti gautą konfidencialią informaciją, gautus asmens duomenis naudoti išskirtinai būtiniais atvejais, nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų.
9. **Aukštos kokybės produktai ir paslaugos. Bendrovė užtikrina,** kad produktai ar paslaugos atitinka aukštus standartus ir klientų poreikius, nuolat juos tobulina, to paties pagrįstai tikisi ir iš partnerių.
10. **Tiekimo grandinės skaidrumas.** Bendrovė gali reikalauti, kad partneriai teiktų informaciją apie savo tiekimo grandinę, kas padeda užtikrinti, kad produktai būtų gaminami etiškai ir atitiktų aukštus standartus.
11. **Konfliktų prevencija.** Bendrovė vengia konfliktų, skatina nuolatinį dialogą, konfliktų sprendimo mechanizmus ir sąžiningą ginčų sprendimą.
12. **Tvarumas.** Bendrovėje siekiama, kad tvarumas būtų įgyvendinamas taikant tarptautinių tvarumo standartų, rekomendacijų bei gerosios praktikos, Bendrovės veikla apima socialinę, aplinkosaugos ir ekonominę atsakomybę tvarioje grandinėje - nuo žaliavinio pieno tiekėjų iki atliekų tvarkytojų ir daugiau. Bendrovė kasmet teikia Tvarumo ataskaitą vadovaujantis Visuotinės ataskaitų teikimo iniciatyvos (angl. Global Reporting Initiative – GRI) standartu. Tvarumo ataskaitos turinys apima naujausią paskelbimo metu prieinamą informaciją. Tvarumo ataskaita yra atskiras dokumentas, skaitomas kartu su Bendrovės grupės konsoliduotuoju metiniu pranešimu, kurį galima rasti Bendrovės interneto svetainėje.

13. **Sankcijos.** Bendrovė, jos akcininkai, naudos gavėjai, valdymo organų nariai nepažeidžia Europos Sąjungos, Jungtinių Tautų ar kitų tarptautinių organizacijų ar nacionalinių sankcijų, to paties tikisi ir iš partnerių, dėl ko, prieš pradėdama verslo santykius pati renka informaciją arba kitai sandorio šaliai pateikia klausimyną, kurio pagalba siekia nustatyti ne tik partnerio tapatybę, bet ir, ar partneriai nevykdo sandorių (operacijų) su asmenimis, dėl kurių įgyvendinamos tarptautinės finansinės sankcijos ir/ar kitos ribojamosios priemonės.

III. DALIS. ŽMOGAUS TEISIŲ APSAUGA

13. **Vaikų darbo draudimas.** Bendrovė griežtai prieštarauja vaikų darbui, gerbia vaikų teisę į vaikystę ir mokymąsi, todėl nedarbina jaunesnių asmenų, nei Lietuvos Respublikos darbo kodekse (toliau – LR DK) ar kituose teisės aktuose nustatytas minimalus darbuotojo amžius. Bendrovė supranta, jog asmenys iki aštuoniolikos metų turi būti apsaugoti nuo bet kurios rizikos jų saugai, sveikatai ar vystymuisi, galinčios atsirasti dėl asmenų iki aštuoniolikos metų patirties stokos, nežinojimo, kokia yra arba kokia gali kilti rizika, arba dėl asmenų iki aštuoniolikos metų nesubrendimo.
14. **Priverstinis darbas.** Bendrovė nesiekia sau naudos nesavanorišku ir priverstiniu darbu, neketina jokiais būdais įsitraukti į žmonių prekybą ar vergovę, atsisako tiek fizinių, tiek psichologinių bausmių, bet kokio kito žiaurumo ar kitų žmogui nepriimtinių priemonių. Bendrovėje netaikomos jokios priverstinio darbo formos, įskaitant nelaisvanoriškus darbo santykius ar tam tikras jų sąlygas, susijusias su užstatu ar asmens dokumentų paėmimu, suvaržymu laisvai judėti.
15. **Prievarta ir priekabiavimas.** Bendrovė siekia su kiekvienu darbuotoju, pieno gamintoju, produkcijos pirkėju, paslaugų teikėju, rangovu, valstybine institucija, jų atstovu elgtis oriai ir pagarbiai, nenaudoti prievartos ir priekabiavimo, griežtai atsisako ir netoleruos fizinių bausmių, smurto, seksualinio priekabiavimo, grasinimų, psichologinio ar žodinio piktnaudžiavimo. Priekabiavimas netoleruojamas ir jokiais su darbu susijusiomis aplinkybėmis ne darbo metu.
16. **Lygios galimybės ir nediskriminavimas.** Bendrovė vengia tiesioginės ir netiesioginės diskriminacijos ir įgyvendina lygių galimybių ir nediskriminavimo principus neatsižvelgdama į lytį, rasę, tautybę, pilietybę, kalbą, kilmę, socialinę padėtį, tikėjimą, įsitikinimus ar pažiūras, amžių, lyties orientaciją, negalią, etninę priklausomybę, sveikatos būklę, santuokinę ir šeiminingą padėtį, narystę politinėje, profesinėje sąjungoje ar asociacijoje, religiją, ketinimo turėti vaiką (vaikų) pagrindą, socialinę padėtį, taip pat į tai, kad Darbuotojas naudojasi ar naudojosi LR DK numatytais teisėmis, bei aplinkybes, nesusijusias su Darbuotojų dalykinėmis savybėmis, ar kitus įstatymuose numatytus pagrindus. Šiuo tikslu Bendrovė darbuotojus atsirenka, įdarbina, taiko motyvacines priemones, paaukština bei renkasi partnerius tik atsižvelgdama į kvalifikaciją, dalykines savybes, patikimumą, taip pat skatina įvairovę.
17. **Asociacijų laisvė.** Bendrovė gerbia darbuotojų teisę bendradarbiauti, jungtis į asociacijas, vesti kolektyvines derybas pagal galiojančius įstatymus.
18. **Saugios ir sveikatai nekenksmingos sąlygos.** Bendrovės tikslas ir pareiga sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas visais su darbu susijusiais aspektais, laikantis galiojančių darbo saugos ir sveikatos įstatymų ir kitų teisės aktų, vidinių tvarkų. Nuolat identifikuojamos rizikos, jos vertinamos ir nustatomos jų kontrolės prevencines priemones. Nuolat informuojami, instruktuojami, mokomi ir prižiūrimi darbuotojai, kad būtų užtikrintas darbuotojų saugumas atliekant įvairius vykdomus darbus. Atsižvelgiama į sveikatai kenksmingus veiksnius ir pavojingus darbus, nuolat vertinama rizika darbo vietose ir įgyvendinamos prevencinės priemonės.
19. **Orus darbo užmokestis.** Bendrovė gerbia teisę į teisingą ir tinkamą atlyginimą, užtikrinantį asmeniui ir jo šeimai orumo vertą gyvenimą, teisę į poilsį, tuo tikslu, siekia sudaryti darbuotojams palankias darbo sąlygas, įskaitant darbo laiką, darbo užmokestį, kitas išmokas, todėl ne tik laikosi teisės aktuose numatytų pareigų dėl viršvalandžių, atostogų, šeiminių įsipareigojimų gerbimo, bet ir moka konkurencingą darbo užmokestį.
20. **Pagarba privatumui.** Bendrovė gerbia savo darbuotojų, partnerių ir partnerių darbuotojų teises į privatą gyvenimą ir į asmens duomenų apsaugą, nesikiša į jų privatų gyvenimą, susirašinėjimą, tuo tikslu renka ir kaupia tik tuos duomenis, kurie reikalingi susitarimų, teisės aktuose numatytų pareigų vykdymui, kiek tai leidžia teisės aktai bei asmenų savanoriški sutikimai.

IV. DALIS. APLINKOSAUGA

21. Bendrovė vykdo savo kasdienę veiklą laikydamosi aplinkos apsaugos įstatymų, reglamentų ir leidimų. Bendrovė skatina partnerius mažinti savo veiklos poveikį aplinkai, todėl tikisi, kad partneriai taip pat laikosi galiojančių aplinkosaugos įstatymų, taisyklių ir standartų, diegia ir naudoja aplinkai nekenksmingas technologijas ir vysto atsakingą veiklos praktiką.

22. Bendrovė nuolat stebi savo veiklos rodiklius, planuoja ir diegia naujausias technologijas, kurios leistų mažinti gamybos ir veiklos kaštus bei energetines sąnaudas, tausotų gamtos išteklius ir visokeriopai gerintų Bendrovės aplinkosauginę būklę, be kita ko, stengiasi teisingai identifikuoti ir rūšiuoti atliekas ir produktų pakuotes.
23. Bendrovė prisiima atsakomybę už savo vykdomos veiklos poveikį aplinkai.
24. Kasmet rengiama ir interneto svetainėje skelbiama Bendrovės tvarumo ataskaita apima visus aplinkosaugos klausimus ir rodiklius.

V. DALIS. VERSLO KODEKSO ĮGYVENDINIMAS

25. Bendrovė imasi visų galimų priemonių, kad šio Verslo kodekso būtų laikomasi, yra parengusi ir pasitvirtinusi atitinkamas detalizuojančias vidines tvarkas ir politikas, nuolat edukuoja darbuotojus. Darbuotojai turi būti informuojami apie reikalaujamus standartus suprantama forma, kad jie žinotų savo teises ir pareigas, kylančias iš Verslo kodekso.
26. Verslo kodeksas skelbiamas viešai AB „ŽEMAITIJOS PIENAS“ internetinėje svetainėje, taip pat gali būti teikiamas partneriams kitu būdu – asmeniškai, siunčiamas el. paštu, paštu.
27. Verslo partneris tinkamomis ir patikrinamomis priemonėmis privalo užtikrinti šiame Verslo kodekse nustatytų principų įgyvendinimą ir laikymąsi savo įmonėje, taip pat turi informuoti savo tiekėjus apie šio kodekso turinį ir reikalauti čia išvardytų reikalavimų ir standartų.
28. Bendrovė tvirtina naujus partnerius po to, kai šie patvirtins, jog susipažino su Verslo kodekso nuostatomis ir įsipareigos jų laikytis.
29. Bendrovė turi teisę paprašyti, kad partneris pagrįstų šio dokumento laikymąsi, o partneris turi pareigą pateikti dokumentus ar kitaip pagrįsti, kad jis laikosi Verslo kodekso ir pats to reikalauja iš savo partnerių.
30. Tinkamai informuoti partneriai sutinka, kad Bendrovės prašymu jų įmonėje arba atitinkamose subtiekių gamybos patalpose būtų atlikti socialiniai auditai. Šiuos socialinius auditus atlieka pati Bendrovė arba Bendrovės įgaliotos trečiosios šalys. Audito tikslas – dokumentuoti čia išvardytų principų laikymąsi arba įgyvendinimo būklę, siekiant kartu nustatyti galimas tobulinimo priemones.
31. Jei būtų nustatyta, kad būsimas ar esamas partneris neatitinka šio dokumento reikalavimų, tai gali būti priežastimi sustabdyti arba nutraukti bendradarbiavimą. Jei nesilaikoma Verslo kodekso, partneris privalo imtis atitinkamų taisomųjų priemonių. Partneris, siekdamas atnaujinti bendradarbiavimą, turi parengti korekcinį veiksmų planą, kuris būtų įgyvendinamas per trumpiausią įmanomą laikotarpį.